

21. møde.

Torsdag den 12. november kl. 13.

Formanden: Medlem af folketinget Oluf Pedersen har meddelt mig, at han ønsker skriftligt her i tinget at fremsætte:

Forslag til lov om ændring i statsbaneloven.

Skriftlig fremsættelse af lovforslag.

Forslagsstilleren (Oluf Pedersen): Herved tillader jeg mig at fremsætte *forslag til lov om ændring i statsbaneloven*. Ved statsbaneloven af 1946 skete der den ændring, at statsbanernes tidligere pligt til erstatning for bortkommet gods blev begrænset til højst 25 kr. pr. kg, hvis der ikke var tegnet interesse i det og erlagt en særlig præmie herfor, dog forudsat at det ikke drejede sig om grov uagtsomhed fra jernbanen.

I denne erstatningspligt var dog indføjet den begrænsning i sidste punktum:

„Dertil kommer erstatning for, hvad der muligt allerede måtte være betalt i told, andre omkostninger samt i fragt“.

Fra statsbanernes side hævdes det, at „allerede“ kun dækker, hvad der er betalt under forsendelsen, og denne fortolkning er i folketinget godkendt af ministeren for offentlige arbejder ved besvarelsen af et af mig den 11. november stillet spørgsmål. Da jeg mener, at dette er en urimelig fortolkning, må jeg derfor foreslå, at paragraffen ændres, så det klart siges, at den også omfatter told, afgifter og andre omkostninger betalt inden forsendelsen.

Man kan efter min opfattelse ikke forlange, at de, der handler med beskattede varer, skal bære tabet også med hensyn til beskatningen eller tegne en særlig forsikring herimod, da der end ikke for opkræv-

ning af afgiften ydes et vederlag, som kunne dække præmien for en sådan forsikring.

I det eksempel, som jeg har fremdraget i mit forsøg på at få enten statsbanerne eller finansministeriet til at bære tabet, var varens værdi ca. 100 kr. og afgiftens beløb 510 kr., ialt 610 kr., og erstatningen på 25 kr. pr. kg gav kun 175 kr., så modtageren selv måtte bære tabet på 435 kr.

Den avance, som modtageren har ret til at tage, er 10½ pct. af varens ubeskattede værdi, hvad der svarer til 1,8 pct. af salgsprisen, eller af omtalte cigaretter en avance på kun 11 kr. 28 øre. Der er ikke nogen avance for at opkræve afgiften, og det må forekomme at være uretfærdigt at lade modtageren bære tabet med hensyn til afgiften af varer, som ikke er modtaget, men som er stjålet, medens de er i statens, statsbanernes, besiddelse. Hvis man opretholder den gældende praksis og forlanger, at der skal tegnes forsikring, så vil det sige, at de handlende, hvem det pålægges at opkræve statsafgift, ikke alene skal være gratis skatteopkrævere for staten, men at de skal betale penge til, idet der i så tilfælde skal afgives ¼ af den fastsatte handelsavance for at opkræve skat til staten.

Jeg synes ikke, det er rimeligt.

Når man som motivering angiver, at DSB ikke bør bære dette tab, så kan jeg godt forstå det, men så må DSB søge erstatningen hos finansministeriet, og jeg går ud fra, at det ikke er så almindeligt med tyveri indenfor statsbanerne, at det kan give større besværligheder.

Jeg anbefaler lovforslaget til velvillig behandling.

Formanden: Udenfor dagsordenen har det ærede medlem fru Petra Petersen som ordfører for forslagsstillerne ordet for at fremsætte to tidligere anmeldte lovforslag.

Ordføreren for forslagsstillerne (Petra Petersen): På min gruppes vegne skal jeg her ved for det høje folketing fremsætte *forslag til lov om børnetilskud*. Lovforslaget er ensly-

[Petra Petersen.]

dende med det lovforslag, min gruppe fremsatte her i folketinget i december 1952.

Lovforslaget går ud på, at der til personer, hvis skattepligtige indkomst ikke overstiger de i henhold til loven om folkeforsikring fastsatte grænser for ret til medlemskab i anerkendte sygekasser, udbetales et årligt tilskud på 300 kr. til hvert barn indtil det 18. år, for hvilket vedkommende har forsørgerpligt.

Tilskuddet bør efter vor mening udbetales kvartalsvis ved socialministeriets foranstaltning til den berettigede, i reglen moderen. For at bevare tilskuddets virkelige værdi foreslår vi, at børnetilskuddet ikke medregnes i forsørgerens skattepligtige indtægt, ligesom det heller ikke må medregnes ved statistisk departements kvartalsvise beregning af detailpristallet. Børnetilskuddet og omkostningerne ved dets udbetaling skal afholdes af statskassen.

Det lovforslag, mit parti fremsatte i december 1952, der som sagt var enslydende med dette lovforslag, led den kranke skæbne at forsvinde i udvalget, og jeg har mine grunde til at tro, at det nedsatte udvalg aldrig har været indkaldt. Når udvalget ikke har arbejdet, hvad jeg formoder det ikke har, da det aldrig har afgivet nogen betænkning, er årsagen ikke den, at partierne her i tinget mener, at vor lovgivning dækker behovet på dette område. De bedste beviser for, at partierne her i salen er klar over, at behovet ikke er dækket, findes gennem det væld af valgmateriale, der blev sendt ud over landet i år. Her har vælgerne, ligegyldigt hvilket parti der stod som anbefaler, kunnet læse om den forståelse for vore børns kår, partierne havde.

Der er i den forløbne tid — såvel i tiden mellem valgene som i tiden efter — ikke sket noget, der taler for, at vort forslag om børnetilskud ikke længere skulle være aktuelt, tværtimod. Forsørgerbyrden er ikke lettet, hverken gennem prissænkninger eller gennem en bedre lovgivning. Ligeledes er kravet om at få børnetilskuddene udbetalt kontant og til moderen stadig ikke gennemført, på trods af at det er rejst fra flere sider, blandt andet af vore kvindeorganisationer. Det er derfor med de største forhåbninger, jeg i dag fremsætter lovforslaget påny og anbefaler det til velvillig behandling.

Jeg har ligeledes den ære på min gruppes vegne i dag at fremsætte *forslag til lov om ændring i lov nr. 280 af 18. juni 1951 om ændring i lov om offentlig forsorg (vedrørende den offentlige skolebespisning)*.

Skolebespisningen har i årenes løb gennemgået en ikke uvæsentlig udvikling. Fra at være en foranstaltning, hvor godgørende mennesker sikrede fattige børn et hårdt tiltrængt måltid mad, nåede vi i efterkrigsårene frem til en lovgivning af større omfang. Skolebespisningen blev en kommunal og en statslig opgave, og lovene udvidedes til at omfatte alle skolesøgende børn og havde tillige gyldighed hele skoleåret. Imidlertid er det gået med denne lov som med andre af vore sociale love, der i de senere år er blevet forringet. Ved den ændring af loven, der fandt sted i 1951, indførte man igen trangsbestemmelser, idet kun børn fra skolernes seks første klasser kunne deltage i skolebespisningen; børnene fra 7. klasse havde adgang til en kvart liter sødmælk daglig, men ingen mad, og ganske udelukket fra at deltage i skolebespisning blev børn fra mellemskole-, real- og gymnasieklasser. Trangsbestemmelsen er indført med den passus i loven, der siger, at hvor skolelægen af hensyn til det enkelte barns helbred finder det ønskeligt, kan børn fra skolens øvrige klasser også deltage.

Denne forskelsbehandling af børnene, der er med til at dele børnene op i fattige og mindre fattige, har ikke alene mit parti, men også andre partier her i folketinget taget afstand fra. Den tid bør være forbi, da noget sådant kunne finde sted. Skolebespisningen bør ikke være et spørgsmål om trang alene; vel ved vi, at der stadig er trang tilstede, af den grund kan vi roligt udvide skolebespisningen, men det er i lige så høj grad et spørgsmål om børnenes rette ernæring til gavn for folkesundheden. Vi har jo sagkundskabens ord herfor. Da regeringen i 1951 stillede sit nedskæringsforslag, tilstillede sundhedsstyrelsen den daværende socialminister en skrivelse, hvori den klart gav udtryk for, at den tillagde skolebespisningen den allerstørste betydning, og sundhedsstyrelsen henstillede, at man bevarede og udvidede skolebespisningen mest muligt. Regeringen lod som bekendt hånt herom og gik den modsatte vej, og resultatet blev den forringede lov,